

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
t.a.v. minister Paul
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Datum	12 januari 2026
Ons kenmerk	
Pagina	1 van 4
E-mail	pensioen@afm.nl
Betreft	Advies TUPO-modellen 2026

Geachte minister Paul,

De Autoriteit Financiële Markten (**AFM**) gaat met deze brief in op uw verzoek van 28 november 2025 (kenmerk: 2025-0000276521) om advies te geven over de modellen Transitie UPO 2026 (**TUPO**), zoals opgesteld door de Pensioenfederatie. Dit model betreft een samenvoeging van het jaarlijks te verstrekken Uniform Pensioenoverzicht (**UPO**) en het verplicht te verstrekken transitieoverzicht na de transitiedatum. Het TUPO-model is uitsluitend opgesteld voor pensioenfondsen, dus niet voor verzekeraars en premiepensioeninstellingen. Dit advies ziet op drie TUPO-modellen, namelijk het model voor actieven en gewezen deelnemers, het model voor gepensioneerden en het model voor gewezen partners.

De AFM adviseert positief over de voorgestelde TUPO-modellen. Wel geeft de AFM op grond van haar eerdere [TUPO-advies](#) van 23 december 2025 en de eerste verstrekte TUPO's door de pensioenfondsen die zijn overgegaan naar het nieuwe pensioenstelsel, een aantal aandachtspunten mee. Deze aandachtspunten kunnen ook van toepassing zijn als pensioenfondsen geen gebruik maken van het TUPO-model, en het definitief transitieoverzicht en het UPO dus niet samenvoegen. De AFM vindt het van belang dat onderstaande aandachtspunten ter harte worden genomen bij de keuze om al dan niet het TUPO te gebruiken. De AFM verzoekt de minister bovendien om de aandachtspunten te belichten bij de betrokken pensioenfondsen en de Pensioenfederatie. Bijvoorbeeld door plaatsing van de aandachtspunten op de website waar de TUPO-modellen worden gepubliceerd of door het laten opnemen van deze aandachtspunten in de handleidingen van de TUPO-modellen.

Voordat de AFM ingaat op de aandachtspunten, wil zij eerst een aantal overkoepelende opmerkingen maken over het TUPO. De AFM juicht toe dat het samenvoegen van het definitieve transitieoverzicht en het UPO in de behoefte voorziet om het aantal informatiemomenten in het jaar van transitie te beperken. Tegelijkertijd geeft de AFM mee dat het doel van het UPO en het transitieoverzicht wezenlijk van elkaar verschilt en op gespannen voet met elkaar kunnen staan.

In het definitieve transitieoverzicht geeft de pensioenuitvoerder op persoonlijke wijze inzicht in de gevolgen van de transitie. Hierbij krijgt de deelnemer een persoonlijke toelichting op de verschillen tussen de oude

Datum 12 januari 2026

Ons kenmerk

Pagina 2 van 4

en nieuwe pensioenregeling, en een toelichting op de verschillen tussen het prognose en definitieve transitieoverzicht. Het UPO geeft daarentegen op uniforme wijze jaarlijkse pensioeninformatie aan de deelnemer.

De AFM acht het verder van belang dat het TUPO tijdig wordt verstrekt aan deelnemers en daarnaast correct, evenwichtig, duidelijk is en realistische verwachtingen wekt bij deelnemers. In dat licht benadrukt de AFM dat de aandachtspunten die zij eerder in het TUPO-advies 2025 heeft meegegeven nog steeds relevant zijn. Het gaat -kort gezegd- om de drie volgende punten:

1) Pensioenfondsen moeten een bewuste keuze maken over gebruik van het TUPO

De AFM verwacht dat pensioenfondsen zorgvuldig overwegen wel of geen gebruik te maken van het TUPO en hun deelnemers expliciet duidelijk maken dat sprake is van een samengevoegd overzicht. Ook in de mijnomgeving moet het voor een deelnemer duidelijk zijn dat het TUPO in het transitiejaar eveneens het UPO is, zodat zij dit op een later moment op gemakkelijke wijze kunnen terugvinden. Bovendien is aanvullende aandacht vereist voor de toelichtingen op de verschillen tussen de oude en nieuwe pensioenregeling en het prognose en definitieve transitieoverzicht. Zie hiervoor ook aandachtspunt 5.

2) Tijdigheid van definitieve transitie-informatie

Tijdige verstrekking van de definitieve transitie-informatie houdt volgens de AFM in dat deze binnen een kwartaal, en uiterlijk zes maanden na de transitiedatum aan de deelnemer wordt verstrekt. Als een pensioenfonds niet in staat is om het TUPO tijdig na de transitiedatum te versturen, verwacht de AFM dat een pensioenfonds de keuze maakt het transitieoverzicht los te verstrekken van het UPO.

Op haar website heeft de AFM, bij de [veelgestelde vragen](#), verduidelijkt dat fondsen zich aan de termijn van zes maanden houden, of gemotiveerd moeten uitleggen waarom dat niet lukt. Daarbij verwacht de AFM dat transparant wordt gemaakt richting deelnemers wanneer zij het definitieve overzicht wél zullen ontvangen. Ook dienen pensioenfondsen waarborgen in te bouwen zodat deelnemers die bepaalde informatie nodig hebben, deze ook kunnen ontvangen.

3) Life-events rond het transitiemoment

Het is van belang dat een pensioenuitvoerder aandacht besteedt aan een eventuele statuswijziging van de deelnemer tussen het transitiemoment en het moment van het verstrekken van het definitieve transitieoverzicht. De AFM verwacht dat de pensioenfondsen ervoor zorgen dat de informatie die de deelnemer ontvangt duidelijk is, en passend bij zijn situatie.

De AFM voegt hieraan toe dat het belangrijk is dat pensioenfondsen deelnemers bij ontvangst van het definitieve transitieoverzicht erop wijzen dat de economische omstandigheden kunnen zijn veranderd tussen het transitiemoment en het moment waarop het definitieve transitieoverzicht wordt verstrekt. Hierdoor kunnen de cijfers die deelnemers in het portaal zien afwijken van de cijfers in het definitieve transitieoverzicht. De informatie die een pensioenfonds beschikbaar stelt of verstrekt, moet ook in samenhang duidelijk zijn.

Datum 12 januari 2026

Ons kenmerk

Pagina 3 van 4

In aanvulling op deze drie aandachtspunten geeft de AFM twee nieuwe aandachtspunten mee in dit TUPO-advies, mede op basis van haar observaties over de eerste verstrekte TUPO's door pensioenfondsen. De AFM benadrukt hierbij dat zij het positief vindt dat de Pensioenfederatie de TUPO-modellen heeft doorontwikkeld en in de voorlegger voor het gebruik van de TUPO-modellen ook verwijst naar het Servicedocument Transitiecommunicatie ([link](#)) en het inspiratiedocument voor de uitleg van de verschillen tussen de bedragen ([link](#)) van de Pensioenfederatie. Deze documenten omvatten verschillende belangrijke uitgangspunten en methodes voor het opstellen van transitiecommunicatie.

4) Geef een toelichting bij het gebruik van nominale bedragen in het TUPO

Het valt de AFM op dat pensioenfondsen verschillende keuzes maken in het tonen van het verwachte pensioen voor de oude en nieuwe pensioenregeling in de eerste laag van het TUPO (of transitieoverzicht). Dit gebeurt ofwel in nominale bedragen ofwel in reële bedragen. De voorgeschreven rekenmethodiek zorgt ervoor dat verschillen tussen het verwachte pensioen in de oude en nieuwe regeling bij nominale bedragen substantieel groter kunnen zijn dan bij reële bedragen. Bij het berekenen van nominale bedragen worden de beleggingsresultaten in de nieuwe regeling wel meegenomen, maar de verwachte indexatie in de oude regeling wordt niet meegerekend. Dan kunnen de bedragen niet goed met elkaar vergeleken worden. Dat maakt de kans op onrealistische verwachtingen over het verwachte pensioen groter.

Het is daarom belangrijk om, waar dat kan, zoveel mogelijk gebruik te maken van reële bedragen in het TUPO of transitieoverzicht, of bij nominale bedragen gebruik te maken van een toelichting of tussenstap. Een voorbeeld van een tussenstap staat beschreven in het Servicedocument Transitiecommunicatie en houdt in dat de nominale bedragen voor de nieuwe pensioenregeling zijn berekend met een risicovrije rente in plaats van verwachte beleggingsrendementen. Waar nominale bedragen worden opgenomen, moet het ook op zichzelf duidelijk zijn dat het om nominale bedragen gaat en hoe deze moeten worden geïnterpreteerd.

5) Leg verschillen tussen het prognose en definitieve transitieoverzicht uit op deelnemersniveau

Op grond van artikel 150j, derde lid, Pw en 145i, derde lid, Wvb zijn pensioenuitvoerders verplicht om het de verschillen tussen de prognose en definitieve transitieoverzichten toe te lichten. De AFM vindt het belangrijk dat pensioenuitvoerders deze toelichting toespitsen op hun deelnemers en niet een te generieke toelichting opnemen. Zij wijst hierbij naar het Servicedocument Transitiecommunicatie en het inspiratiedocument van de Pensioenfederatie waarbij een methodiek beschreven is hoe het verschil tussen de bedragen in de eerste en de tweede berekening kan worden toegelicht. In lijn met deze documentatie verwacht de AFM van pensioenfondsen dat zij in het TUPO (of transitieoverzicht) bij elk relevant pensioenbedrag opnemen of dat hoger of lager is geworden dan in het prognose transitieoverzicht, en bij substantiële grotere verschillen op persoonlijk niveau toelichten wat de oorzaak hiervan is. Hierbij kunnen verschillende oorzaken relevant zijn, zoals het gebruik van een andere scenarioset, de berekening van de bedragen met een andere dekkingsgraad en een verandering in de privé- of werksituatie van de deelnemer.

Datum 12 januari 2026
Ons kenmerk
Pagina 4 van 4

Tot slot

De AFM benadrukt dat de communicatie met deelnemers een essentiële voorwaarde is voor het vertrouwen van deelnemers in het (nieuwe) pensioenstelsel. Dit betekent dat pensioenuitvoerders hun deelnemers tijdig over de transitie moeten informeren, ook al is de informatie complex en zal deze niet voor iedere deelnemer direct te begrijpen zijn. Een belangrijk punt is bovendien dat de deelnemer kan vertrouwen op de correctheid van het TUPO of transitieoverzicht. Zij roept pensioenuitvoerders op om voldoende maatregelen te nemen om de tijdigheid en correctheid ervan te waarborgen.

De AFM merkt daarnaast op dat zij doorlopend observaties en verbeterpunten publiceert over de beoordeelde transitiecommunicatie. Het is dus mogelijk dat op een later moment nieuwe aandachtspunten voor het TUPO duidelijk worden. Zij vraagt pensioenuitvoerders hiervoor de [website](#) in de gaten te houden. Bovendien verzoekt de AFM de minister om hier ook naar te verwijzen bij het belichten van de aandachtspunten voor de TUPO-modellen. De AFM vertrouwt erop dat pensioenuitvoerders en de Pensioenfederatie voortvarend aan de slag gaan met de aandachtspunten die zijn opgenomen in dit advies. Uiteraard is de AFM bereid om bovenstaande nader toe te lichten.

Hoogachtend,
Autoriteit Financiële Markten